

dé talem virum extrahens à Religione ad hanc damna Ordini refacienda tenetur; quia damna spiritualia excedunt temporalia, cum sint alterius ordinis, & Religio magis dampnum patitur propter jacturam bonorum spiritualium, quam temporium. Et non solum tenetur hæc damna Religioni refaciere, sed etiam ipsi Religioso profeso, quia amovere aliquem statu perfectiori ad statum minus perfectum est dampnum spirituale, & proinde sic extra hanc tenetur ei restituere aliqui modo bona predicta, suadendo ministrum, ut ad Religionem denuo redaret, orando, & agendo, ut alii orient pro ipso, & alia faciendo, quia duximus articulatim, facienda eis pro restituente damnum spiritualia.

11. Et hoc non tantum intelligendum est, sille vi, vel fraude de Religione professum abdixit, ut alii dicunt apud Bonacanum dupl. 2. q. 1. & ex noctis Aretinus q. 3. art. 5. sed etiam si precibus, & consilio absque vi, & fraude id fecit, quod illi negant, quia Religiosus inquit non tenetur ex justitia suis laboribus emolumenta Religioni procurare concessionando, legendo &c. sed solum ex virtute obedientie, & Religionis, unde eti nolis laborare, & commoda monasterii acquirere, non peccat peccato, iniquitate in monasterio, sed peccato irreligionis & ergo neque consilium eius extractionem ex justitia ad teneatur, cùm solum tenetur secundum. Verum etiam in isto casu confulens, & extrahens professum à Religione, adhuc ad restituendam talis danni ex justitia tenetur, quamvis absque vi, & fraude hoc fecerit, & ratio est, quia ut docet Suarez de Religione lib. 6. cap. 2. Sanchez 7. de Matrimonio disp. 15. Casagensis disp. 19. de Reib. sect. 2. & plures, religiosi post professionem non tantum ex obedientie, sed etiam ex justitia ad Religionem pertinet, quia quidem iustitia ex ipsa professione exiret, quia ex contractu quidam onerosus sacerdoti citroque obligatorius, quo professus ad permanentem in Religione obligatur, & laborandum, ac servendum in omnibus in quibus iustus fuerit, iusta Religionis institutum, & Religio ipsa obligatur ad eum retinendum, & alendum, unde non valet, quod dicebatur, Religiosus non tenetur ex iustitia, sed ex obedientia procurare sue Religionis, & Monasterii emolumenta, & ut nota Hincius in Commentario, sive ex iustitia sive ex obedientia tenetur, non refert, modo emolumenatum comprehenduntur, nimis vita corporalis, cui homicidium opponitur, membra etiā corporis, integrata, & sanctas ciuitatem, quibus mutilatio, vulnera, percutio, & similes corporis lassiones opponuntur, de quibus pari modo, & brevitate cum Doctore sequentibus articulis agendum est.

QUESTIO SECUNDA.

De restituione damni in bonis corporis.

15. Post explicationem eorum, quæ ad restituendam bonorum anime spectant, agit Doctor q. 3. cit. art. 2. de bonis corporis, scilicet de dannis, quæ in corpore inferuntur, sub bonis autem corporis multa comprehenduntur, nimis vita corporalis, cui homicidium opponitur, membra etiā corporis, integrata, & sanctas ciuitatem, quibus mutilatio, vulnera, percutio, & similes corporis lassiones opponuntur, de quibus pari modo, & brevitate cum Doctore sequentibus articulis agendum est.

ARTICULUS PRIMUS.

Quodnam homicidium sit licitum, vel illicitum.

16. Ceterum est apud omnes, ac de fide quinto Decalogi precepto prohibiri homicidium quoniamque iniuste illatum tam maxime, quam sibi pueri, & hoc intelligentiam avertit, etiam tenetur ex iustitia. Monasterio compensari, quanti sit temporalis commodi valorem, quod ex iustitia intentus evenit, ut si quis faciat aliquod opus, quod nullo modo de se ipsum efficit mortem inferre, & tamen inde mere accidentaliter mors sequitur, & hic per homicidium non tantum primitiva vita hominis intelligitur, sed etiam quoniamque novum corporale proximo iniuste illatum etiam erit mortem tam irreducibile, ut etiā mutatio membrorum, sive sit enormis, sive non enorim, quam reperiendibile, ut vulnus, vel alia lpsa curabilis, ut Doctor advertit loc. cit. sive tale noucumentum sit proximum illatum per seipsum, sive per alia ipsius, confundendo, consentiendo, aut alia quacumque ratione cooperando. Verum quia etiam ipsum homicidium ab iustitia perpetratum quandoque inutile, & sicutum esse potest, explicandum est, quando, & in quibus circumstantiis id possit.

17. Primo itaque dicendum est, quod cum hoc precepto prohibetur iniusta occiso, aut mutilatio, ac quavis alia corporalis lassio alterius, tanto magis etiam sibi in iusta occiso, mutilatio, & qualibet corporis pars prohibita esse confitetur, etenim ab ipsi divina autoritate non licet seipsum direcere, & ex intentione occidere. Ratio est, quia hoc precepto Exodi 26. Non occides prohibetur occiso cuiusvis hominis sine legitima auctoritate, ut docet Scotus loc. cit. lit. G. Sed quis est iniusta occisor, ex D. Aug. 1. de Civit. c. 17. atque nemo habet auctoritatem in seipsum, quia solus Deus est director, & ab solus dominus humana vita, & licet homo habeat ius custodiendi vitam suam, & utendi illa, & suis membris propriæ tamen non est dominus vita sua, & membrorum, ut dictum est disp. 3. n. 3. ergo ex intentione, & directe iniusta occiso homo occidere, vel mutilare seipsum. Ex quo patet differentia inter actum occidendi seipsum, & occidendi illum, quia actus occidendi alium etiam privata auctoritate aliquando honestus esse potest, titulus iustificationis; sed actus directe occidendi seipsum privata auctoritate.

Ius religionis, & ratio est, qui qui est novitus, vel ad ingressum religionis dispositus, non tem est profesus, neque religio adhuc super eum habet ius perfectum, sed solum aliquod ius imperfectum ratione ingressus in Novitio, & ratione dispositionis in volente ingredi, & secundum huiusmodi dispositionis maiorem, vel minorum tenetur, maiorem, vel minorum partem dampnati restituere. Et hoc excludit ratio quo-

rumdam oppotuit allentum, quæ in eo fundatur, quod Religio nullum ius acquirere novitus ante professionem; quamecumque per receptionem Novitii completum, & perfectum ius non acquiritur ante professionem, acquisivit tamen inchoatum & cum certa spe, & expectatione complendum, quo nequit religio iniuste privari, sicut neque pretendere beneficium iniuste potest impedi.

Non tamen qui impedit pro tali satisfactione

tenetur ipse in regno Religionem, ut quidam dixerint, quia hic ingressus omnino voluntarius est debet, & ex divina vocacione non ex necessitate, quamvis si vocatus a Deo ingredieretur, ut etiā Religionis qualiter utilis, ac ille quem impedit, sufficiens faciasceret. Denique tenetur non solum hæc damna religio in refacienda, sed etiam ipsi impedito ab ingressu, vel professione religionis, & hoc facere debet horanto ipsum ab bonum profisitum refundendo, vel orando pro ipso, & faciendo orare ab aliis, ut reparat magnum illud bonum, quod nefarie in animo eius defractum spiritum Dei extinguens, ac sanctam eius inspirationem. Plura alia ad hanc materiam peccantia vide apud Card. de Lugo disp. 9. sect. 3.

et nonquam honestus esse potest. Dixi autem abque Divina auctoritate id licite fieri non posse, propter Sampsonem, & quodam Martyrem, qui cipios occiderunt, vel ex divina inspiratione, vel in culpa ignorancia, ut ait D. August. loc. cit. Dixi etiam dñe, quia indirecē quandoque licet se occidere, hoc est, aliquid facere, vel omittere, ex quo præter intentionem mors certa sequatur, unde miles potest in tempore in statione persister, esti moraliter certus sit se occidendum, & tempore pestis servire licet infectis, vel ad fugendum incendium ex alto se præcipere dare cum evidente, & certo mortis periculo, ut docent Leffius, Layman, Filiacius, Card. de Lugo, & alii passim. Et quod spectat ad mutilationem, vel iuramento, ut ipsius certum est quandoque licitum esse seipsum mutilare, ant ab altero mutilari permitteri gravioris aliecius malo evitandi causa, ut si ad mortem evitandam, quæ ex putrefactione aliecius membrum ferqueret, aliquis sibi huiusmodi membrum abscindat, aut ab alio abscindatur, permittat, ut docet Toletus lib. 5. cap. 6. cum pluribus aliis; ut proinde ex communione Theologorum sunt aliqui causis, in quibus occiso, vel mutilatio sui ipsius, aut alterius iusta, ut proinde licita esse potest,

18. Secundo, loquendo de homicidio, & mutilatione alterius certum est homicidium iniustum alterius illicitum esse, & peccatum mortale, unde Apoc. 22. homicidio colesisti gloria excluduntur, & ratio naturalis id fuader, quia quilibet homo per loquendo sibi habens conservandi suam vitam, & utendi suis potentiis, quicquid enim sit de vita ipsa, saltem suarum potentiarum est dominus, quod jus, & dominium per mortem impedit, & afferat, ut proinde homicidium est peccatum contra iustitiam commutativam, & ad restituendam obligat, ut infra dicimus; licitum tamen est homicidium, quando fit auctoritate publica per iustitiam punivit juxta illud Exodi 21. maleficos ne patiatis vivere, unde hic modus occidendi per iustitiam punivit solum iis iit licitus, qui publicam auctoritatem habent secundum formam illis traditam auctoritate legum, sicut ideo ait D. Aug. 1. de Civit. art. 2. contraria præcepta Decalogi non facere, qui celestis interficiunt publice potestatis personam genitrix & ratio etiam naturalis hoc dicit, quia in communitate Reipublice ius quoddam est publicum punirem de malefactores, qui eidem communiter nocent, ac proinde ea punitione utendi, que bono publico utilis censatur, & cuius timore similia delicta impeditur; pœna autem mortis in gravissimis delictis, quale præsternit est homicidium, prudenter iusta censetur, ac proinde non obstante iure, quod alio qui malefactores super vitam suam habent, licet, ac honeste auctoritate publica interfici possunt, ut iurius ordine servato.

19. Et plane miror, Molinam, Bannes, Bonacina, Amicum, & alios Thomistos impingentes, quod loc. cit. id negat, tempore licitum est publica auctoritate malefactores occidere, et quia quinto Decalogi precepto prohibetur simpliciter, & ab solute omnis hominis occiso, cum simpliciter dicatur Non occides, quapropter Scotti sententiam dicunt esse temeraria, periculosa in fide, & præstis orbis Christiani confraterram. Miro inquit, adeo temerè, ac temeraria hoc Scotto impingit, cum expressit sit. G. sed quis est iustus occi? oripotius doceat, inquit enim ibi precepto illo non occides prohibiter iusta, cuiusvis hominis sine lege iusta, & iusta legi, & hanc ex D. Aug. lib. 1. de libero arbitrio ait esse, quæ vel descendit a lege divina, sicut concordans practica a principiis practicis, vel quæ concordat legi divina, vel ad minus, quæ non discordat; non ergo negat ibi simpliciter, & ab solute loquendo licitum est publica auctoritate malefactores occidere, ut ei Recentiores impingunt; sed tantum ait nullam legem iusta esse posse, quia iustitiam futrem simplex esse morte afficiendum, ideoque negat Principibus licere simpliciter furcum, quod annexum non habeat alii circumstantiam prohibitam, pœna mortis punire, de quo agemus art. feq. Itaque extra causum necessariae defensionis, de quo mox dicimus, nulli licet malefactores occidere, nisi auctoritate publica, & iuriis ordinis servato. Unde non licet patri filiam, nec mariti uxorem occidere in adulterio deprehensam, quia ad auctoritatem publicam non habent, & leges civiles id parmitentes, tanquam inique à jure Canonico sunt recte. Secus est a proscriptis, contraria quos latet sibi sententia capituli, licet enim possunt à quo libet privato homine interfici, quia hoc fit publica auctoritate iustitiae, cuius quilibet est minister respetu proscriptorum, cum ad Reipublicam defensionem hoc sit necessarium, ut notant Sylvester, Azorius, Filiacius, Bonacina, & alii passim.

20. Tertio dicendum est etiam auctoritate privata licitum esse occidere iniquum invafos, & aggressorum ob defensionem vita sua, & integratis membrorum, dummodo id fiat cum moderamine inculpatæ tutela. Ratio est, quia ius naturæ non potest, quia ratione defensionis habere non potest, nec actionis vim repellendi, sine quo actus occidendi honestus esse potest, de quo plura apud Asteanum nostrum videri possunt lib. 1. tit. 25. a. 2. ubi omnia supradicta tangit.

21. Sed instabis, ex præcepto charitatis tenemur eternam salutem proximi nostri temporali vita præponere; sed si iniustus invafor occidatur, salutem eternam amittit; ergo lege

Matri Tholog. Moral.

164 Disputatio VIII. De Restitutione in Particulari.

32 Quarta Difficultas est, an licet punire furtum poena mortis, quae valde controversia est inter Thomistos, & Scotistas, & quæstio est de furto simplici, quod scilicet non habet aliam gravorem circumstantiam prohibitam, nam in tali causa convenienter poena mortis posse puniri. Prima sententia est Scoti loc. cit. d. 15. qu. 3. art. 2. & ante ipsum Alesensis 3. par. qu. 47. membr. 4. art. 3. dicentium, quod considerando furtum præcisè, secluso omni periculo, aut damno adjuncto præter furtum quod aliqua ex his circumstantiis vestitur, non simplex, nec solum furtum dicetur, sed furtum cum invasione, & homicidio, aut cum incorrigibilitate, aut cum contemptu, aut cum irreverenti loci, vel personæ, & propero habere circumstantias adiunctas poenæ augeri poterant ulque ad membra abscissionem, etiam usque ad mortem juxta circumstantias gravitatem; sicut ergo de mente Doctoris in causa invasionis, & defensionis vita, & bonorum, ac in periculo Reipublicæ licet impunè occidere, si pariter de mente ejusdem, quando furtum talia damnatur, licet illud tali poenæ punire ratione damni per se consequentis, vel periculi certi talis damni, & in pluribus evenienti ratione enim consonat in medio tollere incorrigibilis, & Reipublicæ perturbatores, & pacificam unionem ad invicem impediens, ideoque quando ex furtis oriuntur lites, & iurgia pacificam vitam civilem perturbantia, ut sepè contingere solet, tunc fures iusto mortis supplicio plecti possunt.

33 Solum igitur in primo sensu negat Scottus iustum esse legem, quæ decernat furem esse occidendum considerando nimis furtum in se præcise, secluso omni periculo, aut damno adjuncto præter furtum damnum, nam si furtum nullum habeat gravem circumstantiam annexam, durum, ac nimis crudelis esset, si pro illo quis occidatur, & hoc etiam factetur. Scro. ipse lib. 5. de Just. qu. 3. art. 3. ut observarunt Faber, Aresinus, Hiquus loc. cit. ac etiam Scholiastes in Commentario, dum inquit furem simplicem mortem non mereri, & dannat ipsum, quo Princeps simplex furtum morte damnat, quamvis putet eos habere potestatem ad hoc de lege naturæ; & quod gravitas furti simplicem penam non mereatur, probat, quia bona exteriora non sunt tanti habenda, sicut bonum vita, præsternit apud Christianos, quos Christus admonuit, ut perent pallium relinquant, & tunicae, & ideo concludit nullam adfert rationem, ut pro furo simplici vita exigatur. Unde etiam ibi Baldum reprehendit, quem putat fuisse auctorem, ut pro simplici furto poena mortis imponatur, & dicit, quod tempore Divi Thomæ simplices fures non occidebantur, cui Doctor noster ferè fuit contemporaneus. Quod etiam ex ipso Divo Thomæ aperte habetur 2. 2. quæst. 66. art. 6. ad 2. ubi exprestè dicit, ut notat Faber loc. cit. quod non pro qualibet peccato mortali secundum judicium præsterni vita pena mortis infligitur, sed solum pro illis, que inferunt irreparabilem damnum, vel etiam pro illis, quæ horribilem habent deformitatem; & quia furtum non infert irreparabilem damnum, idè inquit pro furo secundum iudicium præsterni vita pena mortis non esse indigendam, nisi quantum ad aliqua circumstantia aggravatur, sicut patet de saerilegio, quod est furtum rei sacrae, de Peculatu, quod est furtum rei communis, & de Plagario, quod est furtum hominis liberi, ex quo patet D. Thomas cum Scotto convenire in hac assertione, & hanc controversiam potius esse de nomine, quam de re executione enim opposita sententia, quas fuse Faber examinat loc. cit. si quid probant, non aliud probant, quam furtum justè posse puniri quando bonum commune id postulat, & quando pax publica nullo modo conservari potest sine furum occidente, quod Scottus numquam negavit, sed tantum dixit, furtum solum secundum se consideratum sine aliis circumstantiis aggravantibus non esse dignum mortis.

34 Hinc patet ad rationes pro secunda sententia adductas, prima enim falsum afflum, & supponit confutandem, scilicet, occidentes fures adeo universalem esse, ut enim per leges municipales simplices fures vel morte damentur, vel hujusmodi sententia executioni mandetur; non enim pro simplici furto id statuum est; sed ex necessitate defensionis Reipublicæ à latrociniis, & invasionibus, tunc autem furtum non est simplex, ut comparatur ad publicum statum, licet possit esse simplex, ut comparatur ad personam offendam, & privatam, cui res auferunt, ut ait Hiquus lo. cit. in hoc igitur errant Adversarii, quod leges municipales interpretantur de occisione furis simplicis, quod est falsum, quia præsumi debet ut late docent Panormit. in cap. *Cum Ecclesiis*, & Felinus de Constitut. pro justitia legis ex motivo debito, & necessitate Reipublicæ ordinatum esse, ut fures pereant, quia in latrociniis degenerabant; lex autem statuta ratione hujus periculi, & damni est justa, unde per accidens posse, ut furtum simplex hac pena puniatur ratione adjuncti; neque per tales leges municipales damnatur furtum pena mortis in se præcise consideratum, sed ut damnum, & periculum Reipublicæ, ut in pluribus habet coniunctionem.

Ad

Quæstio II. Articulus III.

165

Ad Confirmationem, verum est Deum dedisse Principibus potestatem puniendo malefactores propter bonum publicum, tam tamen cum tali limitatione concessit, ut illam ad mensuram justitie exercant, ita quod pena sit culpa proportionata ut patet ex illo Deuter. 25. *pro mensura peccati rite plagarum modis*, poena autem proportionata furo simplici, & in le conside-rato non est mors, ut dictum est, quia commutatio vita pro bonis fortuna non est justa commutatio ob maximum excessum boni vita super bona fortuna. Ad ultimum pariter dicendum est utique datam esse potestem Principibus à Deo ad puniendos malos, sed limitatam juxta regulas justitie, ita quod pena sit proportionata culpa, constat autem ex dictis mortem non esse poenam furo simplici proportionatam; nec alia poena defensum, quibus circa mortem talen delictum puniri justè posit, ut sunt fustigaciones, carcerationes diuturni temporis, damnatio ad trimes, & similes, ut iura imperialis antiqua consuevabant, ac etiam modo sunt in usu, quando furtum est simplex, & non valde Reipublicæ perniciens, gratis tamen conceditur, quod si sit aliqua circumstantia gravatum, ut si sit quantitas notabilis, & frequenter commissum, ita quod princeps videat alias spem poenam, statuerit poterit licet, ut morte puniatur, quia in tali cau Reipublicæ bonum hoc postulat, ut supra explicitum est. Alias rationes minoris momenti vide solutas apud Fabrum, & Hiquum loc. cit. Hic tamen prætermittendum non est notabile Scotti documentum, & sua pietate dignum, quod tam damnum illatum, quam iniuria occiso, vel mutilato tradit quæst. 3. cit. art. 2. lit. E. illis verbis. *Ei hoc modo si starueretur ab aliquo blaþphemum, adulterio, idolatria debere occidi*, multo juſtis ordinaresur, quamquod fur suspendatur, sed patet ad quid aspiciunt plus Principes, quia magis ad commodum temporale, quam ad honorem Dei, & per hoc plus paucius, & reprobare nulam peccata in proximum, quam in Deum. Ex quibus verbis confat, qualis, quantum zelus erga honorem Dei servaret in corde piissimi Doctoris, qui utique plura, & majora dixit, si regimur temporale præsentis sæculi videlicet.

ARTICULUS TERTIUS.

De restitutione ob alterius occisionem, vel murilationem facienda.

35 Q uoniam homicidium est actus valde proximum damnificans, facientur omnes homicidiam, & mutilantem ad restitutionem damni illati teneri; non tamen convenient de quo damno ad restitutionem teneantur, unde pro intelligentia quasi notandum est duplex in homicidio, vel mutilatione damnum considerari posse; unum est immediatum, & directus qualis est privatio ipsa vita, vel mutilatio, aut debilitatio membi, alterum est mediatum, & consequens, qualia sunt damna, tam honoris, quam bonorum fortunæ ex occidente, vel mutilatione hominis consequentia, ut ex vulnere in facie accepto, cicatrices, & deformitates, expensæ qua in curatione fiunt ratione medicamentorum, aut Medicis; & ad idem damnum pertinentia omnia damnata emergentia, ac lucra cestantia, quæ occiso, vel mutilato ejusque hereditibus propter occisionem, aut mutilationem emergunt, aut cestant ut v.g. quando aliquis artifex occiditur, aut mutilatur, qui per suas operas in familiæ sustentationem aliquia lucretur, & tandem ad idem damnum quoque reducitur impedimentum fructuum quibus fueretur sufficiens, nisi per mortem violentiam impeditur, cujusmodi sunt fructus beneficiorum Ecclesiasticorum, & similes; duo ergo præsternit in hoc articulo circa hanc restitutionem sunt explicanda. Primo quantum sit ob alterius occisionem, vel mutilationem restituendum. Secundo quibus hæc restitutio fieri debeat.

36 Et quidem quo ad primum omnes convenient eum Scotto q. 3. cit. art. 2. in fine quæstionis damna omnia ex occidente, aut mutilatione alterius secuta ante omnem Judicis sententiam refacienda esse ab eo, qui iniuste occidit, vel mutilavit, atque id in primis expensas omnes pro curatione occisi, vel mutilati factas restituiri debere: item lucra omnia, & emolumenta, quæ occiso, vel mutilato ex artificio, negotiatio, vel officio probabiliter lucrari poterat, detracitis tamen iis, quæ ipse consumpsisset, quæ omnia prudentis arbitrio in casibus particularibus sunt estimanda, & certum est hanc restitutio obligationem ad hæredes etiam occisoris, vel mutilatoris transire, sic etiama hæres defuncti suos successores in omnia debita ex justitia solven- da sicut succedit in omnia defuncti iura ex justitia exigenda, Sic etiam qui iniuste hominem servum interficit, vel mutilat, tenetur ad restituendum dominino damnum, quod inde passus est, & qui percutiendi in faciem, aut mutilando feminam ita deformem edidit, ut sim majori dote, quam alia requireretur, maritum habere non possit, tenetur ad quantitatem augere do-

Majstrii Theolog. Moral.

L 3 41 Op-

Echaritatis tenemur ejus eternam salutem vite nostrae temporali anteponere, permittendo nos potius ab illo occidi quam illum occidere.

Respondent communiter omnes, principium illud, quod videtur, & falsus eterna proximi preferenda est vita temporalis proprietate, intelligendum esse, quando ei cuius est causa extreme necessitatis, scilicet, quia non potest quis salvari a damnatione eterna, nisi per mortem corporalem proximi, ut contingit de Confessariis temporis pedestribus. Quando vero non est proximus in extreme necessitate, & potest sibi subvenire fine dannerius, talis obligatio non adest; hoc autem contingit in causa iniusti aggressoris, quia ex sua libera culpa alius aggrederit; & si unum potest impeditre periculum non aggrediendo alium, & prava voluntate deposita, ab iniusta invatione defensore poteat, ac fuit salutis consulere, & si in invatione occiditur, potest in extremo mortis articulo ponitri, & suum confiteri peccatum, ut poteat contineri. Solet etiam in oppositum adduci quod am. D. August. auctoritas lib. 1. de liberio arbitrio cap. 5. ubi inquires, an licita sit invasoris occidere pro tutela propriæ vitæ, habet hæc verba Quapropter legem quidem non reprehendo, quæ tales permisit interfici; sed ea quo patitur offendam: qui interficiuntur: non invasio: & circa quam auctoritatem explicandam plures Doctores laborant, & prefertim ex nostris Faber, & Aftanios loc. cit. ubi dicunt cum Riccardo intelligi debere in causa, quod scilicet: fugiendo, vel adjutorium invocando posset invitus salvari, & non vult propriæ verecundiam, vel quando per aliam viam malafactorem cohibere posset, vel quando jam accepto vulnero inequivocabiliter occidentem, & occidit; alii vero abolutè dicunt Augustinum contraria tuisse sententias.

23. Quarto quasi solet, an sic ut ad vitæ defensionem, sic etiam ad honorum exteriores rationes conseruationem licet, in favorem occidere, quando alter bona illi salvari non possunt. Ratio duobus dividitur, quia tenetur plus diligere vitam proximi, quam res temporales nostrarum, ut patet, quando proximus in extrema necessitate versatur, cui tenetur cum diispendo bonorum temporalium nostrorum succurrere, ergo licet pro defendendis nostris bonis temporalibus illi vita aultere, quia externa bona sunt minoris valoris, quam bona corporis, & quam rationem negarunt aliqui hoc licitum esse, quibus videtur confitente Vulpes dip. 102, art. 7. Communis tamen opinio affirmit, cum haec tripli limitatio, ut notat Amicus cum aliis dis. 35. sect. 2. Prima, ut defensio sit pro & non a nobilitate momenti, vel ad lux sanguinum que vita necessariam fulgentiationem. Secunda, ut non sit aliud medium furata recuperandi, unde si vivus capi potest, non est occidendum, & si post furtum postule sublata alio modo recuperari, non sunt cum morte furis recuperanda, Tertia, ut id fiat inconveniens, & non intervallo temporis, ut quando ex parte invasio continuatur, vel fur cum furtatis bonis aufugiat, tunc enim fugiens clopo, vel sagitta transfodi potest ad propria bona recuperanda, si periculum fit, ne ea occidetur, vel consumatur; quod si jam in domine recepti, vel ad alias negotia

... et deinde ad eum venientibus, ut sepe, vel ad alia negotia diversit, non licet cum amplius occidere, quia non adhibetur moderatam inculpate tutel, sed adhibenda lunt alia media per iuridicam actionem. Afferito fit limitata probator in primis ex Scriptura Exodi 12, quem locum enim Doctor adducit loc. eir. uit dicunt. *Sieffringis* *sur domum*, sive *suffidionis inventus fuerit*, & *accepto vulnero mortuus fuerit* *procurus non erit reus sanguinis*; constat præterea ex cap. 16 de restitutioni spoliatorum, & ex cap. *Diritti de cenit excom.* in 6. Deinde probator, qui communiter licita sunt bellis pro defensione honorum extorvatum non solum defendendo, sed etiam offendendo, ut patet ex communii praxi; & ipsa scriptura.

24. Hoc etiam ratio fundet, quia bona extera sunt vel ad vivitatem sustentantem, vel ad dignitatem proprii status conservandam necessariam, & commode vivendum sed abusque facultatibus vita sustineri non potest simpliciter, aut convenienter, ergo licet est occidere invasorem facultatum, & vim repellere modo sint magni valoris, & hoc in foro interno, quicquid sit de externo. Et quamvis aliqui dicant idolumsum Laicus licitem esse, non verò Ecclesiasticis, quos ut habeant c. secundum pro homicidio factis eis p. tunc mali restringere pallium, quam pro rebus transitoriis tanquam acerbè in alium exaroscere. Comminutor tamen, & probabilior opinio affirmat, quia omnibus tam Laicis, quam Clericis licitum est jure naturae vim vi repellere, non sicut à propria vita, sed etiam ab iis, fine quibus simpliciter, vel commode, & juxta sui statutum dignitatem vita sustineri non potest. Iura vero in contrarium affecti solita intelligenda sunt, quando non fervor moderanam inculpatam defensionis, ut confutat exp̄ ipsiis verbis juris adducti. Ita Leffins, Bannes, uterque Navarrus, Cajetanus, Valentia, Saloniensis, Rodriguez, Lopez, Molina, Taurianus, Bonac, Amic. &c. illi palam. Ratio verò in oppositum adducta non urgat: quia utriusq;

Quæstio II. Articulus II

16

ARTICULUS SECUNDUS

Quatuor alia difficultates ad idem spectantes discutiuntur.

²⁷ **P**rima difficultas est, an licet privata auctoritate Ty-

Tantum occidere, & ratiocinari, quia in Consilio Constantini definitur esse hereticum auctoritate, licet private perfoma Tyrannus occidere. Pro resolutione questio non tantum communiter DD. dubios modis aliquem dici posse Tyrannum, uno modo, quia non est verus, ac legitimus populi, ac Reipublice dominus, sed eis principatum, & dominium in iustifici obiecto, & usurpat, alio modo, quia licet sit verus dominus populi, & Reipublica, tamen iniuste, & iniqueam regit, quando occiditur Tyrannus, qui Republcam sine iusto titulo, & non contentimenter invasit, & opprimit, occiso iulta indebet, & vel reperitus ut quando in tur, quorum innocentes est, quis juxta huius rem, vel sub eius hominis Calpene, S. Istris loc. cit.

est, ac licita, quia hic nullum ius habet, nec potest dici Princeps, sed hoffis contraria Rempublicam bellum gerens, & idem quilibet de Republica illum licite potest occidere, nisi ex ejus interfictione majora mala sequantur in Republica. Si vero effet Tyrannus, habens verum ius, & dominium in Statum, vel Regnum, est veritatem tantum Tyrannus, quis regeret tyrannice, tunc nulli privato licet eum occidere, sed debet expectari sententia Iudicis, scilicet, Reipublica tortus, sive capitulum ejus, qui simul convenienter, & judicent excusum ejus, sive tales ut mercator ab administratione, & dominio deponi; quod si hoc modo deponi negat, neq; à Republica debellari, Deus est orandus, & tenetur Civis illi obediendi in rebus honestis iuxta illud i. Petri 2. *Servis subditi sunt in tempore domini, non tantum bonis, sed etiam iustis, & deo, & Tyranno hoc secundo modo, logitum.* Concilium citatum, manu primo modo, ita Caius Soto, Syllerter, Molina, Capensis, Faber loc. cit. & aliis pastim.

28 Secunda Difficulis est, an licet occidere in aliquo caput innocentem, & causis est, an posse Iudex innocentem per testes probatum reum contra privatam scientiam condemnare, qua fibi confit de innocentia accusati. Afirmat D. Thomas cum omnibus Thomistis 2. q. 49. art. 6. ad. 3. & q. 67. art. 2. quorum fundamentum est, quoniam Iudex tenetur sententiam ferre ex scientia publica, quam ex testibus, & aliis publicis probationibus accipit. Ad contraria opinio omnia vera est, numquam licit esse Iudicii condemnare, quem privata scientia certe novit esse innocentem etiam in foro externo secundum allegata, & approbatam reus convinctur, ut iam tunc diximus disp. 9. q. 2. art. 1. n. 26. & efficaciter probat Amicus dix. 26. fct. 4. plures alios citans. Sed Dubium est, an licet Reipublicam innocentem occidere, quando Tyranno aliquam civitatem vult delinqueri, vel cui velitis ipsa innocentem aliquem occidat, vel tradat ipsi Tyrano occidendum Regis Sotus lib. 5. de Juf. qu. 1. art. 7. cum quibusdam alii; quia hoc est intrinsecus malum, cum non sit Republika domina vita innocentis, alioquin ad communem ruinam vitandam possit Republica tradere virginem a Tyrano supradam, aut facia ab eodem temeranda. Pro solutione dubii certum est non licere innocentem occidere ne se, & discessu ita ut si habeat causa.

per se, & directe, ita ut alio habeat pre-direc^to, & immēdiato
obligētō necem innocentis. Quando tamē adēt periculū sub-
versiōnis Reipublicae, & civitatis, communior, & probabilit^{er}
opinio affīrmat in tali casu posse Repūblicam innocentem tra-
dere occidendum Tyranno, quia in tali casu mors ipsius inno-
centis necessaria est, ut conservaretur Republika, & filii,
a parentes ipsius innocentis, & quamvis vita hominis sit sub
dominio Dei non tamē ita, quia si quis posset Republika ordi-
nare, ut quis pro salute eiusdem manifeste mortis periculū se
exponere, ita etiam tradere innocentem Tyranno ipsum inter-
fectu^m, cum aliis, & ipsius interficeret, & Repūblicam
deliveret; & tunc etiam innocentem tenet ex charitate, & pie-
tate in patriam, & etiam ex iustitia legali. Tyrannum adire,
& se morti expōrone, si certum fit calamitatem communem
per eius mortem evitari, quod si Tyrannum adire noller, co-
ipso fit nocens, & tanto magis a Republica cogi potest adire.

29 Confirmatis, quia in talis causis talis actio non effet intrinseca malitia, nam ut scire discutitur Amicus dñp.36.cit. scđa, quando actio per se, & directe necesse innocentis non tedit potest honesto fine publicae necessitatibus, & conservacionis honestatari, quia tunc pro directo, & immediato obiecto non habet innocentiam necem, sed si ex eis expulsiōnem, que non est per se malum, cum ex ea praeēscat mors innocentis non sequatur, sed ex actione, & perversitate Tyranni, quam proinde Republica propter communem bonum permettere potest. Neque ratio in oppositum urget, adest enim manifesta disparitas, quia virgo non tenetur expondere se periculo peccandi etiam de Re publice includitatem, cum ob nullus bonum creatum teneamus periculum peccandi nos expondere, ac Deum offendendi, & ideo

virgo in tali casu non potest adie Tyrannum; potest tamen ex Urbe eici, quia Republica non tenetur cum tantum danno custodiare. Neque etiam de traditione rerum sacrarum currit paritas, quia tunc fieret contemptus earum, quia in Dei contemptum, & injuriam refulsetare, que ob nullum temporale bonum permittenda est. Denique concedunt omnes, innocentem posse indirecte, & concomitante, interfici, quando nimur incedere per repetitum cum aliis malefactoribus, qui iuste interficiuntur, ut quando in bello justo tormentis bellicis urbium expugnatur, & quorum iusti non tantum innocentes inimici, sed etiam aliqui innocentes occiduntur, & talis occiso innocentis adhuc iusta est, quia iusta Reipublice iustum bellum gerentis, ad malefactores vel rebello puniendos maioris momenti esse censetur, quia ius hominis privatis innocentis. Ita Molina, Lessius, Anicetus, Caspensis, Stephanus a S. Greg. & alii, ac etiam Pontius ex nostris loc. cit. licet diffinire videtur Aulus f. ipso, art. 8.

30 Tertia difficultas est, si etiam licet prægnantia in vita conservatione abortionem procurare, in qua difficultate convenit communiter DD. nunquam licitem esse abortionem animali fetus procurare per se, & directe, cum id sit directe vita innocentie auferre; & contra vero licitem esse abortionem fetus nondum animali indirekte, & per accidentem, directe verbo, & per se ad vitam prægnantiam conservandam permittere, unde quando prægnans periculose laborat, & aliud non supererit remedium praeter pharmacum ex sua natura illius morbi curativum, poterit huiusmodi pharmacum adhiberi cum intentione expellendi morbum, licet mors fetus nondum animali per accidentem inde sequatur. Ita Sylvester, Leissius, uterque, Navarrus, Henricus que, Filissius, Turrianus, Amicus, Bonacina, & illi similis, & ratio est quia unicuique licitem est ut ille fuit ad propriam vitam conservandam; ergo prægnans in casu polito non peccat medicamenta necessaria sumendo ad morbum expellendum, quamvis inde sequatur per accidentem mors fetus non animalis; sicut neque peccat, qui ad morbum curandum medicamenta sumit, ex quibus febris cibritas, vel polypus, quia haec non imputantur, nisi ut intenta per se in causa. Difficultas itaque est de factu iam animali, an saltēm indirekte, & per accidentem, ad vitam matris conservandam licet abortionem perimere. Negant aliqui unquam licere prægnantia pharmaca sumere cum periculo prolis animatus etiam directe, & per se solū tendant ad eius sanitatem causandam, ac proinde dicunt matrem obligari ad abstinentiam tali remedio, ne filius in utero moriat ab absceſe baptismi, cum debet salutem spiritualem sui filii propriæ vita temporali preferre iuxta regulam generalē, quod tempore præferendum est bonum aeternum proximi temporali bono proprio. Alii affirmant etiam cum periculo animatis prolis id licere, eo quia potius ius habet mater ad propriam vitam conservandam, quam prolis, nec tenetur cum tanto vita sui periculo, & detrimento curare, & conservare suum, sicut nec natum sibi filium tenetur cum vita discriminata, & retinere, nec etiam ad eum lactandum lac in uberrimis conservare, quando ad propriam vitam tuendam ubera excipere necessarium esset.

31. Melius tamen alii cum distinctione procedunt dicentes, quod si spes fit ex Medicorum consilio, ut matre cum vita sue periculo ab iis medicamentis absidente sit in lucem prodire posset, & baptizans sulpice, e contra verò iis medicamentis adhibitis fetus sine baptismo perire, in tali casu mater contra charitatem peccare eiusmodi medicamenta sumendo, quia falsus eternus prolixi vita temporalis matris præferri debet, & in hoc sensu locum habet prima opinio; & hoc etiam dicendum est in calvo dubio, quia in æquali dubio falsus eternus prolixius praferenda est, siquidem in æquali dubio bonum æternum proximum tem porali bono proprio est præferendum. Quia vero carbo his rascissimus est, ac mortaliter impossibilis, regulariter enim, ut plurimum cum morte matris proles extinguitur, quia mare Ighaliter agrotante corrumputur humores, & alimento inuicunt, quo factus nutriendus erat; si certa sit mortaliter futura mors matris, nisi medicamenta sumat, poterit abque scripulo ea lumere etiam cum probabilis mortis periculo. Ita Sanchez, Diana, Amicus Card. de Lugo, & plures alii qui dicendi modus communis est, & probabilitas, & in hoc sensu secunda opinio potest admitti, non autem absolute loquendo, & ratio pro ea adducta probat tantum potius effectus, quod habet Mater pro conservanda sua vita temporali quam temporali prolixius autem pro conservanda vita temporalis propria, quam spirituali prolixi, quae per functionem medicinae a matre pericitur; nec velet partus aliquipot est de excitatione latenter post ortum filii, quia cum tunc proles sit iam in lucem edita, & baptizata supponatur, non amplius eius spiritualis vita pericitur; sed tandem temporalis, cui falsus, & vita temporalis matris est opponenda.

41 Opposita sententia est Doctoris loc. cit. & probatur, quia secundum legem naturalem inferens damnum alteri ex justitia tenet, si potest & si ualenter refarcire, vel in eo, quod potest, quia qui justitiam offendit, non eximitur ab obligatione damnum illari, neque per ipsam, neque per charitatem, aut ullam aliam virtutem per se loquendo ergo pro vita ablata, & membro abscessu tenetur etiam offendens, ut potest, refarcire; absudum enim est, inquit Doctor, quod quis ex justitia ad damnum illatum recompandum tenetur si occidat bovem, vel canem, & non tenetur pro compensatione hominis vita. Et quidem Amicus ipse fatetur loc. cit. teneri ex justitia offendens ad fastificandum pro injuria, que per mortem hominis, vel mutilationem infertur, non quidem pecunia, sed humiliatio, petitione venie, honorificis obsequiis aliquis submissione signis, que apta sunt placare offendens, ut supra dictum est, & inquit in hoc sensu Auctores prima sententia non negare offendens ex justitia teneri ad restitutionem etiam pro vita, & membro ablato, ac etiam ipso gratia concedere, si feminis sit percussa ita ex percusione, vel abscissione membra maneat deformis, & difficultis ad subendum, tunc pro contra deformitate aliquid tribuendum, & compensandum esse ex justitia, sed at hoc tantum negare loquendo de ipsa vita privatione, aut membris mutilatione precise, cum hec nullam recipientiam ratione per leges allatas, qua prouide obligant tantum ad expensas in curatione & in hoc sensu ipse quoque priorem tueri sententiam.

42 Verum ratio allata, si bene perpendatur, probat etiam in hoc sensu occidens, vel mutulator est teneri ad compensationem danni illatus, in modo, quod potest, sequitur ut arguit Higonus loc. cit. etiam fama non est pretio estimabilis, & tamen damnificas in tam praecerto naturali casu restituere tenetur revocando calamitatem, aut alio modo equivalenti. Quando ergo negatur hec esse pretio estimabilis, non intelligitur ea esse omnino à praecerto restitutionis absoluta, sed tantum non haberi in re inferioris ordinis, qualis est pecunia, premium proportionatum estimacionis, quo est secundum equalitatem, non verò de re equali ejusdem ordinis, aut superioris ordinis, nam & aequivalencia in his datur potest, & iustitia semper ad restitutionem obligat secundum aequivalenciam, quando res ipsa in specie restituuntur, tenetur intersector omnibus illis ad tantam sufficienciam, quamvis illis absit post interfectionem illius, hoc est tantum debet solvere, quantum sufficiat horum ab eo dependens, & ejus operis. Et quidem de patre, & matre, & filiis non est dubium, cum moraliter ceferatur una persona cum occiso, de propinquis autem aliqui negant, ut Soto, Molina, Lessius, Amicus, Pontius ex nostris, & aliis, nisi tamen occiderit animo etiam nocendi alii, & dicunt hanc alterationem esse limitandam ad illos tantum heredes, qui jus habent, ut ab interfecto sufficiantur, ut sunt frater, filii, & parentes, alii vero hereditibus sive ab intestato succedentibus, sive ex testamento nihil compensare debere, quia hoc faciebat interfectus ex liberalitate, non autem quia illi aliquod jus haberent, ob quod ipsi talis sufficiencia competit. Verum hoc limitatio mecum reicitur a Fabro nostro c. 2. cit. n. 7. ac etiam a Navario, Vaquez, Calpense, & aliis, licet enim qui ex liberalitate interfecti sufficiantur, tamen perfectum non habent in illis bonis, habebant tamen ius iustitiae, ut non impeditur per vim a consecutione talis emolumenem dicta superius de Restitutione in communi de impediente al um per vim a consecutione boni, vel alicuius beneficii; sicut igitur alium impedientem a consecutione boni illi conferunt, tenuerunt tale bonum restituere, vel aequivalentem, vel secundum estimacionem illi, qui vim patitur; et in proposito cum homicida vim faciat occiso, & impedit illos, quibus occisus erat aliquid datus, a consecutione talis boni, & teneunt illis restituere juxta qualiterem certitudinem futurionis talis boni. Nec necessariam putio limitationem a pluribus apponit id verum esse, si talia dampna sint ab occidente pravisa, ac intenta, secus autem si non sint prævisa, quia qui non intendit directe, aut indirecte malum alium, non facit illi injuriam, nisi materialiter, atque ideo non tenebitur ad restitutionem magis, quam qui in causa, cum vellet interficere ferantur interfecti hominem. Non inquam, hanc limitationem necessariam putio in causa nostro, nam locum tantum habet, quando inferens damnum dat operam rei licita, & vellet indifferenter, ut patet in exemplo allato de occidente hominem putante esse feram, et in causa nostro occidentem intendere malum, quod ex homicidio sequitur, sive per se, sive per accidentem sequatur.

43 Ex etiam Scoti doctrina, fundamento prima opinionis facilè occurrit, ideo enim Adversari, ex tenore illarum legum homicidiam a restitutione eximit pro domine vita ablata, quia est impotens solvere bona vita per bona fortuna, & quia sunt longe inferioris ordinis ab improprietatem prestiti ad rem; cum ergo hoc ex improprietate collatur in bonis spiritualibus, ad hac tenebatur homicida, quod propriam vitam non exponit ob sententiam à Judge latam, licet ergo vita hominis non sit estimabilis pretio inferioris ordinis, de quo loquuntur leges adducta fori externi, quia ut recipientes actionem illius fori restitutionem in bonis fortunis decernunt, quorum damnum mors alterius induxit; et tamen estimabilis per aliquid eisdem ordinis, vel certe superioris ordinis, ut sit bona spiritualia, atque ideo supposito, quod non datur vita pro vita ablata, sicut pro precepto iustitiae naturali tenetur homicida recompensare damnum illatum per bona spiritualia, ut potest, in quibus recompensatio esse potest per aequivalentem in commodum, & salutem animæ occisi, ut bene discutit Higonus loc. cit. quoniam igitur homida, vel mutulator est iusta causa mortis, vel mutilationis

solvenda sunt, & ratio est, quia homicida causam per se dedit damno illorum, quibus ex iustitia tenebatur occisus, & sua industria era factifactorius; cum quia credentes ante alios hæredes ius habent, ut ipsi factifactorius bonus defunctus ergo quantum ex homicidio aliqua debetur restitutio, nec sunt aliqua bona defuncti, ex quibus debita solvantur, inter defunctum creditores distribuenda sunt illa, quia ratione homicidii titulo restitutio debentur, unde ad rationem in oppositum negandum omnino est homicidium nullam actionem iustum contraria credentes exercuisse debentem occidendo; adhuc tamen verum est homicidium non manere obligatum ad eadem debitam in integrum solvenda, sed folium ad solvendum, quod occisus præbabiliter suifer lucratur, quod si ad debita solvenda non sufficiat, non tenetur ad amplius; ita etiam ex nostris sententia Higonus loc. cit. in Commentario.

44 Tertia Difficultas est. An homicida, qui poenam talionis solvit, tenetur adhuc refaciere alia damnata ex nece occisi secuta. Negat Pontius ex nostris loc. cit. eum quiblibet alii dicentes non teneri, nisi per Judices ad hoc etiam obligetur, quia re tota proposita ad Judices existimatam est, quod ipsi determinant ad restituendam sufficiens, unde condamnatus ad mortem non debet esse sollicitus de ulteriori satisfactione, nec ejus heredes, & pro hac sententia solet etiam citari Scotus ipsi. Communis tame, & probabilitior sententia affirmat, & pro hac etiam stat Doctor noster expresso loc. cit. ubi dicit præter restitutio, quanm homicida debet pro vita occisi, alterius teneri ad restituendum alimentorum parentibus, & propinquis, qui per illum sustinuerunt, & ad tantum, quantum absit per mortem illius; & ratio est, quia hec restitutio non fit pro vita, sed pro damnis illis factis in alimento, quod est pecunia estimabile, & poena quae Judge indigit, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reipublica; quod inde patet, quoniam non teneret reus peccatum talionis subire ante Judicis sententiam, cum tamen sententia Judge remittatur, non est ad compensandam damnam, qui homicida intulit interfecto, et quia haec reprobatur, sed ad satisfactionem injury, quam interfecto irogavit, ut parti, ac membro Reip